

ואף כאן, כיון שיודע הוא שאין נזירות מן הגרוגרות, ודאי שלא הוציא דבריו לבטלה, וכשאמר "הריני נזיר", הוא תכוין שיהא נזיר מן היין.

טעמם של **בית הלל** הוא, (3) משום שהם סוברים שלא שייך לומר כאן את הכלל שאין אדם מוציא דבריו לבטלה, ומשום:

**דסברי לה בית הלל לענין "הריני נזיר מן הגרוגרות", כרבי יוסי, דאמר בעלמא "אף בגמר דבריו אדם נתפס"** [ולכן, האומר: "הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים", תופסים אנו אף את גמר דבריו, וכשיפול בה מום, תימכר חציה לדמי עולה וחציה לדמי שלמים; וחלק על חכמים שאמרו לענין תמורה: "תפוס לשון ראשון", ואין היא אלא תמורת עולה].

כלומר: באומר "הריני נזיר מן הגרוגרות" — היות ואין סתירה בין גמר דבריו לתחילת דבריו, שעל ידי גמר דבריו מתפרשת כוונתו שלנזירות מן הגרוגרות התכוין ולא מן היין — סוברים בית הלל שיש לתפוס את כל לשונו, כדעת רבי יוסי במקום שהלשונות סותרות.

והיות שכל לשונו מקשה אחת היא, אם כן נמצא **האי** [הקבלה שקיבל] **נדר ופתחו עמו הוא** [נדר שיש עמו פתח כדי לבטל אותו], שסוף לשונו מבטל את האפשרות להעמיס בלשונו נדר של נזירות.

ב. אין "ערך" אלא לאדם, וכמו שמפורש בפרשת ערכין, אבל לכלים לא ניתנה פרשת ערכין, ואם אמר: "דמי כלי זה עלי" הרי הוא חייב רק מדין נדר.

ג. נחלקו רבי מאיר וחכמים [ערכין כ א] במי ש"העריך" את הכלי, שאמר "ערך כלי זה עלי", האם חייב ליתן את דמיו מדין נדר.

לדעת רבי מאיר, חייב ה"מעריך" לתת את דמיהם להקדש, ומשום שאנו אומרים: אין אדם מוציא דבריו לבטלה. וכיון שיודע הוא שאין להם "ערך", ודאי נתכוין להתחייב מדין נדר, ולדעת חכמים פטור הוא לגמרי.

ד. נחלקו רבי יוסי ורבי מאיר, במי שהמיר בהמת חולין בשתי בהמות של קרבן העומדות לפניו, אחת עולה ואחת שלמים, ואמר לשון סותרת: "הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים", שלדעת חכמים: "תפוס לשון ראשון" והרי הבהמה תמורת עולה, ורבי יוסי סובר: אף בגמר דבריו אדם נתפס, ותופסים אנו את שני חלקי דיבורו, ושתי קדושות חלו בבהמה זו, ועל כן תיפדה כאשר תיעשה בעלת מום, ויביא בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים.

ומשנין: **בית שמאי סברי לה כרבי מאיר, דאמר, גבי מי שאמר "ערך כלי זה עלי", אין אדם מוציא דבריו לבטלה**, והיות ויודע הוא שאין "ערך" לכלי, ודאי שלא נתכוין לחייב את עצמו מפרשת ערכין, אלא שנתכוין לומר "דמי כלי זה עלי".

שלא רצתה הגמרא לפרש את רבי מאיר כבית שמאי דוקא, ולכן מבארת הגמרא את טעמם של בית הלל אפילו לשיטתו של רבי מאיר.

3. ביארו התוספות, שהיתה יכולה הגמרא לומר, שבית הלל חלוקים על רבי מאיר, וסוברים כחכמים ש"אדם מוציא דבריו לבטלה", אלא